

оцінюватися за вартістю м'ясопродуктів) [2].

Враховуючи викладене, при визначенні справедливої вартості біологічних активів і сільськогосподарської продукції пропонується застосувати таке правило: справедлива вартість біологічного активу та сільськогосподарської продукції дорівнює ціні цього активу чи продукції на активному ринку у відповідному звітному (розрахунковому) періоді. Звітним періодом може виступати квартал, півріччя, рік. Якщо на підприємстві щомісяця визначатимуть справедливу вартість всієї номенклатури біологічних активів та сільськогосподарської продукції, то розрахунковим періодом буде плановий місяць.

Список використаних джерел:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи»// Школа бухгалтера. – 2006. –№4 – С.12 –14.
2. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів і сільськогосподарської продукції за ринковою (справедливою) вартістю // Облік і аудит.- № 1.- 2008 . – С. 5-22.

УДК 657

РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА ОСНОВІ КОНЦЕПЦІЇ ДОДАНОЇ ВАРТОСТІ

С.Ф. Голов

*МІМ-Київ, вул. Шулявська, 10/12В, м. Київ, Україна, 04116,
e-mail: Golov@mim.kiev.ua*

Вартісно-орієнтоване управління сучасним бізнесом привертає все більшу увагу до показників, які характеризують реальне зростання вартості для акціонерів. Поряд з тим, соціальна відповідальність бізнесу заохочує звітування про його внесок у розвиток суспільства, зокрема створення та розподіл доданої вартості.

В різні періоди часу було здійснено спроби запровадити звітність на основі концепції доданої вартості, економічної доданої вартості та інтегрованої доданої вартості.

Хоча додана вартість первісно розглядалась як макроекономічний показник, її успішно застосовують на мікроекономічному рівні в контексті соціальної звітності. Згідно з теорією підприємства [1], корпорація є соціальним інститутом, діяльність якого спрямована на задоволення потреб широкого кола зацікавлених осіб (власників, працівників, позикодавців, уряду, громадськості тощо). Виходячи з цього діяльність підприємства оцінюється показником вартості, доданої до продукту за допомогою капіталу і праці, яка підлягає розподілу і відображає внесок підприємства у розвиток суспільства. Тому пріоритетним в цій концепції є звіт про додану вартість (value-added statement), який наразі добровільно складають окремі компанії на додаток до звіту про фінансові результати (сукупний прибуток).

Чутливість прибутку до впливу людського чиннику обумовила використання в управлінні підприємствами економічної доданої вартості.

Показник EVA визначається як різниця між операційним прибутком після оподаткування і вартістю капіталу, який є добуток інвестованого

капіталу та середньозваженої вартості капіталу. Використання показника EVA дає можливість оцінити ефективність використання капіталу з урахуванням втраченої вигоди (прибутку, не отриманого внаслідок нехтування альтернативами інвестування капіталу), яка не відображається в системі традиційного бухгалтерського обліку.

Проте ширшому застосуванню цього показника заважає його залежність від змін у вартості капіталу та необхідність для його визначення додаткових даних, що не включаються до фінансової звітності. Для обчислення EVA Stern Stewart розробила близько 160 поправок до статей балансу і звіту про фінансові результати, хоча лише деякі з них використовуються в кожному конкретному випадку.

Подальший розвиток концепції доданої вартості пов'язаний з доктриною сталого розвитку та формуванням міжнародної інтегрованої звітності [2], метою складання якої є: надання інформації про ресурси та взаємозв'язки, які використовує і на які впливає компанія; пояснення того, як компанія взаємодіє із зовнішнім середовищем і капіталами для створення вартості.

Результатом створення вартості є збільшення, зменшення або трансформація капіталів організації. Тому принципово відмінністю інтегрованої доданої вартості є те, що вона не обов'язково означає зростання фінансового капіталу (зокрема прибутку) підприємства. Наприклад, покращення людського капіталу через навчання персоналу приводить до зменшення фінансового капіталу (у вигляді витрат на навчання) і означатиме трансформування фінансового капіталу у людський. Тому оцінка здатності компанії створювати вартість потребує сполучення кількісної (фінансової та нефінансової) і якісної інформації.

Отже концепція інтегрованої звітності висуває нові вимоги до бухгалтерського обліку, оскільки існуюча система обліку не здатна забезпечити формування повної кількісної інформації про вартість, додану бізнесом упродовж певного періоду.

Для формування фінансової та нефінансової інформації з метою складання інтегрованої звітності можна використати рахунки глобального обліку [3]. При цьому система рахунків диграфічного обліку має ґрунтуватись не на парадигмі прибутку, а на парадигмі доданої вартості.

В парадигмі доданої вартості рахунки класу 9 вітчизняного плану рахунків будуть непотрібні, а рахунки класу 8 доречно використати для накопичення інформації про матеріальні витрати та розподіл доданої вартості (витрати на персонал, фінансові витрати, податки, дивіденди тощо). Відповідно для узагальнення інформації про додану вартість можна використати рахунок 79. Нова парадигма бухгалтерського обліку дозволить спростити ведення бухгалтерського обліку, зменшити вплив суб'єкта обліку на його показники і підвищити якість облікової інформації.

В свою чергу, використання рахунків уніграфічного обліку дозволяє відобразити нефінансову інформацію про стан і зміни у ресурсах (капіталах) підприємства. Кількість і зміст таких рахунків залежить від обраних підприємством індикаторів сталого розвитку. Враховуючі, що у системі інтегрованої звітності ключовими показниками є зміни у капіталах, доречно мати відповідні рубрики у вигляді позабалансових рахунків для кожного виду капіталу.

При цьому одним з можливих варіантів може бути інтеграція фінансових і нефінансових показників на позабалансових рахунках. Наприклад, на позабалансовому рахунку «Людський капітал» на одній стороні можна відображати увідні ресурси (кількість працюючих, витрати

на персонал), а на іншій стороні – досягнуті результати (дохід, лояльність персоналу тощо). Це дозволить аналізувати зміни у ресурсах та вивчати їх взаємозв'язок з досягнутими результатами.

Список використаних джерел.

1. Suojanen W.W. Accounting theory and the large corporation / W.W. Suojanen // Accounting Review. – 1954. – July. – Vol. 29. – Issue 3. – P. 391-398.
2. The International Integrated Reporting Framework [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.theiirc.org/wp-content/uploads/2013/12/13-12-08-THE-INTERNATIONAL-IR-FRAMEWORK-2-1.pdf>.
3. Голов С. Система глобального бухгалтерського обліку /С. Голов// Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. – № 3. – С. 3-12

УДК 336

ВИДИ БАНКІВСЬКИХ РАХУНКІВ

В.М. Головачко

*МДУ, вул. Ужгородська, 26, м. Мукачево, Україна, 89600,
e-mail:mtioblik@mail.ru*

Згідно з Законом України “Про банки і банківську діяльність”, Інструкції “Про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземній валютах”, Закону України “Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті” всі вільні грошові кошти підприємства повинні в обов'язковому порядку зберігатися в банку, причому підприємства можуть самостійно обирати установу банку, в якій зберігатимуться кошти.

Банки відкривають своїм клієнтам за договором банківського рахунка поточні рахунки, за договором банківського вкладу — вкладні (депозитні) рахунки. Законодавством визначаються також інші види банківських рахунків.

У відповідності з діючим законодавством суб'єктам підприємницької діяльності дозволено відкривати більше одного розрахункового рахунку, але не більше чим в двох установах банків. З моменту відкриття наступного (2) рахунку підприємство визначає один з рахунків як основний. На основному рахунку втраховується заборгованість, яка списується в безспірному порядку. Підприємство повідомляє номер основного рахунку податковій адміністрації та банкам, в яких відкриті інші рахунки.

Для зберігання грошових коштів та проведення всіх видів розрахунків, кредитних і касових операцій банки відкривають підприємствам наступні види рахунків: а) в національній валюті: поточний, поточний бюджетний, депозитний та кредитний рахунки; б) в іноземній валюті: поточний, розподільчий, депозитний.

Поточний рахунок — рахунок, що відкривається банком клієнту на договірній основі для зберігання грошей і здійснення розрахунково-касових операцій за допомогою платіжних інструментів відповідно до умов договору та вимог законодавства України.

Кредитні рахунки відкриваються юридичним і фізичним особам в